

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **S., s.r.o., C.**, zastúpeného advokátom JUDr. L., L., proti žalovanému: **Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky**, Dobrovičova č. 12, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7236/2007 zo dňa 22.3.2007, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 200/07-66 zo dňa 24.9.2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 200/07-66 zo dňa 24.9.2008 **m e n í** tak, že žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

Žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP rozhodnutie žalovaného č. 7236/2007 zo dňa 22.3.2007 ako aj prvostupňové rozhodnutie Pôdohospodárskej platobnej agentúry č. 700/676-SC/2007 zo dňa 9.2.2007 o stanovení 1. splátky platby dočasnej reštrukturalizačnej sumy z cukru za hospodársky rok 2006/2007 vo výške 60% v čiastke 158.219.938,-Sk (5.251.939,79-€) a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 23.171,-Sk (769,14-€) na účet jeho právneho zástupcu.

Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nebolo riadne odôvodnené a vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia, keď nebolo prihliadnuté na skutočnosť, že základná kvóta cukru bola neskôr upravená a preto mala byť reštrukturalizačná suma vypočítaná iba z tohto množstva, keďže len toto množstvo bol žalobca oprávnený predať za výhodnú cenu na trhu EÚ. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že mu bolo pôvodne garantované právo na celkovú kvótu vo výške 59.403 ton cukru, čomu zodpovedal garantovaný prospech z predaja tejto celkovej kvóty za výhodnú cenu EÚ a s využitím tohto práva priamo súvisela aj povinnosť zaplatiť zodpovedajúcu dočasnú reštrukturalizačnú sumu. Konštatoval, že splátka dočasnej reštrukturalizačnej sumy a garantovaný prospech z predaja celkovej kvóty 59.403 ton cukru za výhodnú cenu sú na sebe závislé. Žalovaný preventívnym stiahnutím z trhu zasiahol do práva žalobcu predať celkovú kvótu (59.403 ton) a obmedzil toto množstvo len na 52.790 ton, teda o 6.613 ton menej, čím bol žalobcovi odopretý prospech z predaja tohto množstva za pôvodne garantovanú cenu a teda je logické, že ak mu nebolo dovolené využiť pôvodne mu udelené právo, nemôže existovať ani jeho povinnosť zaplatiť dočasnú reštrukturalizačnú sumu vyplývajúcu z využitia takéhoto práva vo vzťahu k 6.613 tonám.

Podľa jeho názoru čl. 11 Nariadenia č. 320/2006 mal byť v súlade so systematickým výkladom a v súlade s primárnym právom chápaný tak, že sa reštrukturalizačná suma bude vyberať len z tých kvót, ktoré skutočne môžu byť na trhu predané za referenčnú cenu. Podľa názoru krajského súdu, ak sa reštrukturalizačná suma počíta za cukor, ktorý vôbec nemôže byť uvedený na trh, dochádza k nepomerneho a diskriminujúcemu zaťaženiu výrobcov cukru, ktorým boli kvóty výrazne znížené.

Konštatoval, že nariadenie komisie č. 493/2006 je špeciálnym právnym predpisom ustanovujúcim prechodné opatrenia v rámci reformy spoločnej organizácie v sektore cukru, ktoré by mali zjednodušiť prechod zo starých pravidiel stanovených nariadením č. 1260/2001 na nový režim ustanovený nariadením č. 318/2006. Preventívne stiahnutie z trhu vykonané v súlade s nariadením č. 493/2006 je teda prechodným opatrením aplikovateľným len pre rok 2006/2007, ktoré malo za cieľ znížiť oprávnenú výrobu cukru v rámci kvóty v príslušnom hospodárskom roku. Na záver poukázal na argumenty žalobcu obsiahnuté v žalobe a vyslovil záver, že pre výpočet reštrukturalizačnej sumy sa musí vziať do úvahy komplex celého mechanizmu reštrukturalizačného procesu a nielen definícia kvóty sama o sebe s poukazom na čl. 11 nariadenia č. 320/2006.

Žalovaný sa včas podaným odvolaním domáhal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil. Súdu prvého stupňa vytýkal, že bral do úvahy len tvrdenia žalobcu a vôbec sa nezaoberal a nevysporiadal s dôkazmi a skutočnosťami uvedenými v jeho vyjadrení zo dňa 5.10.2008 vychádzajúcimi zo skutočností vznikajúcich pri aplikácii čl. 11 nariadenia č. 320/2006 pre výpočet reštrukturalizačných súm v rámci všetkých členských štátov EÚ.

Poukázal na to, že v danom prípade nedošlo k vzdaniu sa pridelenej kvóty zo strany žalobcu, ale k preventívnemu stiahnutiu cukru z trhu podľa čl. 3 nariadenia č. 493/2006, pričom stiahnuté množstvo cukru z trhu je časť výroby cukru, ktorá sa vyrobí na základe kvót, čo znamená, že nejde o zmenu kvóty ako takej, ale o úpravu množstva cukru vyrobeného v rámci kvóty a takéto preventívne stiahnutie cukru nie je dôvodom na zníženie odvodu ani reštrukturalizačnej sumy. Všetky poplatky a sumy majú byť v takom prípade podľa žalovaného vypočítané z množstva pridelených kvót a nie z množstva cukru, ktorý bude reálne daným podnikom vyrobený.

Nesúhlasil s názorom súdu, že pri namietanom výpočte dochádza k nepomernejmu diskriminujúcemu zaťaženiu výrobcov, ktorým boli kvóty výrazne znížené, s poukazom na to, že kvóta ako taká znížená nebola, pretože došlo len k preventívnemu stiahnutiu cukru vyrobeného v rámci pridelenej kvóty. Krajský súd nesprávne konštatoval, že suma bola vypočítaná z cukru, ktorý nemôže byť vôbec uvedený na trh, pretože výrobca cukru má právo a môže cukor vyrobený v rámci pridelenej kvóty predat' na trhu, i keď nie za sumu stanovenú pre kvótovaný cukor, ale právo predaja cukru mu odopreté nebolo. Zdôraznil, že poplatok sa vzťahuje na kvótu ako právo a nie na skutočnú celkovú výrobu v rámci kvóty.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Poukázal na dôvody svojej žaloby zo dňa 31.5.2007, s ktorými sa stotožnil aj prvostupňový súd. Žalovanému vytýkal, že jeho jediným argumentom v odvolaní je, že kvóta ako taká znížená nebola, pretože došlo len k preventívnemu stiahnutiu cukru vyrobeného v rámci pridelenej kvóty a tento jeho názor považoval za „izolovaný“ a absentujúci akúkoľvek koreláciu predmetného názoru so systémom fungovania reštrukturalizačného procesu a bez vzájomného zohľadnenia všetkých relevantných noriem a pravidiel aplikovateľných na podstatu prejednávanej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z administratívneho spisu žalovaného zistil, že Pôdohospodárska platobná agentúra rozhodnutím č. 700/676-SC/2007 zo dňa 9.2.2007 stanovila žalobcovi prvú splátku platby dočasnej reštrukturalizačnej sumy z cukru za hospodársky rok 2006/2007 vo výške 60% v čiastke 158.219.938,-Sk (5.251.939,79,-€) s poukazom na čl. 11 Nariadenia Rady č. 320/2006.

Žalobca v odvolaní proti prvostupňovému správne orgánu poukázal predovšetkým na to, že Pôdohospodárska platobná agentúra pri stanovení splátky nezohľadnila rozhodnutie žalovaného č. 6066/2006-210 zo dňa 29.12.2006, ktorým bol v súlade s čl. 3 Nariadenia komisie č. 493/2006 de facto znížený výrobný limit kvóty na hospodársky rok 2006/2007, keď žalovaný rozhodol, že cukor, ktorý presiahne prahovú hodnotu (50 058 ton), bude považovaný za cukor stiahnutý z výroby v tomto hospodárskom roku. Argumentoval tým, že stiahnuté množstvá jednoznačne nemožno považovať za kvótovej cukor na hospodársky rok 2006/2007, pretože podľa čl. 19 ods. 3 Nariadenia Rady č. 318/2006 bude preventívne stiahnutá časť „presunutá“ do ďalšieho hospodárskeho roka, v rámci ktorého bude tento cukor tvoriť súčasť prvých množstiev kvótovaného cukru hospodárskeho roka 2007/2008. Postup žalovaného pri výpočte splátky nepovažoval za správny, pretože vychádzal z celkovej kvóty (59.403 ton) a nie z upravenej celkovej kvóty (52 790 ton), ktorá je súčtom upravenej základnej kvóty (50 058 ton) a dodatočnej kvóty (2 732 ton).

Žalovaný rozhodnutím č. 7236/2007 zo dňa 22.3.2007 odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil. Zotrvával na presvedčení o správnosti záveru prvostupňového orgánu, ktorý pri výpočte splátky dočasnej reštrukturalizačnej sumy vychádzal z celkovej kvóty tvorenej kvótou pridelenou žalobcovi podľa čl. 7 ods. 2 Nariadenia rady č. 318/2006 rozhodnutím žalovaného č. 2210/2006-100 zo dňa 28.7.2006 vo výške 56 671 ton a dodatočnou kvótou podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia rady č. 318/2006 pridelenou žalobcovi rozhodnutím žalovaného č. 2848/2006-100 zo dňa 18.12.2006 vo výške 2 732 ton. Svoju argumentáciu, že dočasná reštrukturalizačná suma sa platí za tonu kvóty udelenej podniku oprel najmä o ustanovenia čl. 2 ods. 6 ako aj čl. 11 ods. 1 Nariadenia rady č. 320/2006. Zdôraznil, že aj z čl. 3 Nariadenia komisie č. 493/2006 vyplýva,

že pri preventívnom stiahnutí množstva ide o časť výroby cukru, ktorá sa vyrobí v rámci udelenej kvóty a teda že nejde o zmenu kvóty, ale len o zmenu množstva vyrobeného v rámci kvóty. Dodal, že poplatok sa vzťahuje na kvótu ako právo a nie na skutočnú výrobu v rámci kvóty.

Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného a eventuálne i prvostupňového správneho rozhodnutia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Argumentoval tým, že stiahnuté množstvá nemôžu byť považované za kvótovaný cukor hospodárskeho roku 2006/2007 a ako také sa nekvalifikujú na splátku reštrukturalizačnej sumy. Namietal, že by využil celú pridelenú kvótu, avšak žalovaný mu prostredníctvom preventívneho stiahnutia z trhu zasiahol do práva túto predať v hospodárskom roku 2006/2007 za garantovanú výhodnú EÚ cenu a obmedzil toto množstvo o 6 613 ton, čím mu bol odopretý prospech z predaja 6 613 ton cukru za výhodnú cenu a preto nemôže existovať ani povinnosť žalobcu zaplatiť dočasnú reštrukturalizačnú sumu vyplývajúcu z využitia takéhoto práva. Pri správnom výpočte prvej reštrukturalizačnej platby by bola táto suma najmenej o 835.883,-€ nižšia. V postupe žalovaného videl žalobca porušenie všeobecnej zásady komunitárneho práva - zásady primeranosti. Zdôraznil, že cieľom vyberania reštrukturalizačných súm je okrem iného tiež, aby pozitívne dopady reštrukturalizačných súm platených podnikmi nakoniec niekedy priniesli prospech, no ak sa suma počíta aj za cukor, ktorý vôbec nemôže byť uvedený na trh, dochádza k nepomernej a diskriminujúcemu zaťaženiu výrobcov cukru, ktorým boli kvóty znížené. Podľa jeho názoru, ak žalovaný v napadnutom rozhodnutí vychádzal pri výpočte reštrukturalizačnej sumy z celkovej kvóty, pripisoval tým ustanoveniu čl. 11 Nariadenia 320/2006 obsah, ktorý je v rozpore s primárnym právom a preto je toto rozhodnutie protiprávne. Poukázal na to, že v čase, kedy príslušné nariadenia nadobudli účinnosť, EK nemala ako predpokladať mechanizmus preventívneho stiahnutia z trhu a naviazať ho na definíciu kvóty v nariadení č. 320/2006, resp. 318/2006, keďže tento mechanizmus bol zavedený približne 1 mesiac potom, čo nariadenie č. 318/2006 nadobudlo právoplatnosť. Ďalej uviedol, že stiahnuté množstvo - 6 613 ton cukru - sa stalo súčasťou kvóty v hospodárskom roku 2007/2008 a pri aplikácii argumentácie žalovaného by žalovaný s najväčšou pravdepodobnosťou žiadal od žalobcu zaplatať reštrukturalizačnej sumy za toto množstvo dvakrát – teda jedenkrát ako súčasť kvóty v hospodárskom roku 2006/2007 (ako sa už aj stalo) a po druhýkrát v hospodárskom roku 2007/2008.

Podľa čl. 2 ods. 6 Nariadenia Rady (ES) č. 320/2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1290/2005 o financovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky je **kvótou akákoľvek kvóta na výrobu cukru pridelená podniku v súlade s čl. 7 ods. 2, 8 ods. 1, 9 a ods. 2 a čl. 11 nariadenia (ES) č. 318/2006.**

Nariadenie Rady (ES) č. 318/2006 o spoločnej organizácii trhov v sektore cukru vymedzuje v čl. 2 ods. 5 pojem kvótovaný cukor, ktorým je množstvo vyrobeného cukru pridelené na konkrétny hospodársky rok v rámci kvóty pre príslušný podnik.

Podľa čl. 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 320/2006 **dočasnú reštrukturalizačnú sumu platia na hospodársky rok za tonu kvóty tie podniky, ktorým sa udelila kvóta.** Kvóty, ktorých sa podnik vzdal od daného hospodárskeho roka v súlade s čl. 3 ods. 1, nie sú predmetom spoplatnenia dočasnou sumou na reštrukturalizáciu na tento hospodársky rok a nasledujúce hospodárske roky.

Čl. 3 ods. 1 Nariadenia Komisie (ES) č. 493/2006, ktorým sa ustanovujú prechodné opatrenia v rámci reformy spoločnej organizácie trhu v sektore cukru a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1265/2001 a (ES) č. 314/2002 upravuje preventívne stiahnutie z trhu tak, že v prípade každého podniku sa **časť výroby cukru v hospodárskom roku 2006/2007, ktorá sa vyrobí na základe kvót uvedených v prílohe III k nariadeniu (ES) č. 318/2006 a ktorá presahuje prahovú hodnotu stanovenú v súlade s odsekom 2 tohto článku, považuje za výrobu stiahnutú z trhu v zmysle článku 19 uvedeného nariadenia.**

Podľa ustanovenia čl. 19 ods. 3, veta prvá, nariadenia (ES) č. 318/2006, na ktoré odkazuje vyššie uvedené ustanovenie, **sa množstvá cukru stiahnuté z trhu považujú za prvé množstvá vyrobené v rámci kvóty na ďalší hospodársky rok.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil so záverom krajského súdu, že žalovaný posúdil vec po právnej stránke nesprávne. V predmetnej veci bola spornou skutočnosť, či ustanovenia čl. 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 320/2006 sa má vykladať v tom zmysle, že súčasťou kvóty, z ktorej sa vymeriava dočasná reštrukturalizačná suma, je aj kvóta na cukor, ktorú nemožno využiť v dôsledku jej preventívneho stiahnutia z trhu podľa čl. 3 ods. 1 Nariadenia Komisie (ES) č. 493/2006 alebo sa dočasná reštrukturalizačná suma má

vypočítať z pridelenej kvóty cukru na príslušný hospodársky rok po odpočítaní množstva preventívne stiahnutého z trhu.

Cieľom reštrukturalizácie cukrovarníckeho priemyslu je dosiahnutie dlhodobých politických cieľov ES, ktoré sú definované v nariadení rady (ES) č. 320/2006 tak, že je potrebné vytvorenie osobitného a nezávislého dočasného programu jeho reštrukturalizácie, v rámci ktorého by sa mali kvóty znížiť spôsobom, ktorý by zohľadnil legitímne záujmy cukrovarníckeho priemyslu a zabezpečiť tak jeho konkurencieschopnosť. Reštrukturalizačné opatrenia sa majú financovať podľa tohto nariadenia z dočasného reštrukturalizačného fondu, teda zmyslom platenia dočasnej reštrukturalizačnej sumy je samofinancovanie dočasného režimu pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v rámci ES prostredníctvom výrobcov a toto predpokladá rozpočtovú rovnováhu medzi vynaloženými výdavkami a získanými príjmami počas obdobia reštrukturalizácie.

Medzi opatrenia s cieľom reformy spoločnej organizácie trhov v cukrovarníctve a zachovania štruktúrálnej rovnováhy pri cenovej hladine blízkej referenčnej cene patria aj preventívne stiahnutie cukru z trhu podľa čl. 3 nariadenia komisie (ES) č. 493/2003, ktoré má prechodný charakter, a vzdanie sa kvóty, ktoré je trvalé.

Z ustanovenia čl. 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 320/2006 podľa odvolacieho súdu vyplýva, že do základu pre výpočet dočasnej reštrukturalizačnej sumy sa zahrnie celková kvóta cukru pridelená v príslušnom hospodárskom roku. Z druhého odseku tohto ustanovenia zároveň vyplýva jediná výnimka, na ktorú sa vzťahuje oslobodenie od platenia dočasnej reštrukturalizačnej sumy a tou sú kvóty, ktorých sa podnik vzdal; iná výnimka stanovená nariadeniami nie je. Z uvedeného možno podľa názoru odvolacieho súdu vyvodiť, že žiadne zmeny kvóty pridelenej v príslušnom hospodárskom roku (okrem vyššie uvedenej výnimky) nie sú pre výpočet dočasnej reštrukturalizačnej sumy relevantné.

V tejto súvislosti odkazuje odvolací súd na rovnaký záver, ku ktorému dospel ESD vo veci C-33/08 účastníkov Agrana Zucker GmbH vs. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft o návrhu na začatie prejudiciálneho konania o výklade a platnosti článku 11 nariadenia Rady (ES) č. 320/2006 z 20. februára 2006, ktorým sa stanovuje dočasný režim pre reštrukturalizáciu cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1290/2005 o financovaní

spoločnej poľnohospodárskej politiky. ESD rozsudkom z 11.6.2009 rozhodol, že citovaný článok „*sa má vykladať v tom zmysle, že časť kvóty na cukor pridelenú podniku, ktorá podlieha preventívnemu stiahnutiu z trhu podľa čl. 3 nariadenia Komisie č. 493/2006 z 27. marca 2006.....je súčasťou vymerania dočasnej reštrukturalizačnej sumy*“. Okrem iného v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že práve vylúčenie časti kvóty, stiahnutej v danom hospodárskom roku z trhu, z výpočtu dočasnej reštrukturalizačnej sumy by narušilo rozpočtovú rovnováhu a poškodilo by aj stabilitu a predvídateľnosť príjmov. Tento postup by ohrozil samofinancovanie reštrukturalizačných opatrení zamýšľané zákonodarcom ES a v dôsledku toho aj fungovanie a cieľ dočasného režimu reštrukturalizácie cukrovarníckeho priemyslu zavedeného nariadením rady (ES) č. 320/2006. ESD v predmetnom rozsudku poukázal na dočasný charakter uvedeného režimu, konkrétny charakter preventívneho stiahnutia z trhu, ako aj prospech, ktorý môžu podniky mať z toho, že sa jednak vzdajú kvót, k čomu ich chcel zákonodarca ES stimulovať a jednak z podpory cien cukru podliehajúceho kvóte vďaka stiahnutiu z trhu a najmä vďaka preventívnemu stiahnutiu z trhu. Argumentoval tým, že prospech môže kompenzovať nevýhody vyplývajúce z tohto režimu vrátane skutočnosti, že na množstvách cukru stiahnutých z trhu počas hospodárskeho roka sa ešte vzťahuje dočasná suma uplatnená na kótu pridelenú na nasledujúci hospodársky rok, ak sa toto množstvo preniesie do nasledujúceho roka a nepredá sa na svetovom trhu ako priemyselný cukor alebo ako cukor mimo kvóty. ESD v zmysle vyššie uvedeného zároveň vyslovil, že stanovenie dočasnej sumy na základe pridelených kvót, vrátane časti kvóty podliehajúcej stiahnutiu z trhu, nie je zjavne neprimerané na dosiahnutie sledovaného cieľa a teda nemôže byť považované za porušenie zásady proporcionality a zahrnutie množstva cukru, ktoré bolo preventívne stiahnuté z trhu, do základu pre výpočet dočasnej sumy sa nepovažuje za porušenie zásady zákazu diskriminácie.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že postup žalovaného v konaní a v jeho rámci výklad čl. 11 nariadenia rady (ES) č. 320/2006 bol správny – v súlade so záverom citovaného rozsudku ESD a preto nebol dôvod na zrušenie napadnutých rozhodnutí súdom prvého stupňa. Z uvedeného dôvodu odvolací súd postupom podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 220 a s § 250j ods. 1 OSP jeho rozsudok zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania pred krajským súdom a odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2009

**JUDr. Igor Belko, v .r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová